

РОБЪРТ ШЕКЛИ ТРИ ИСТОРИИ

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

Оакс II беше малка, прашна, второстепенна планета в близост до Орион. Хората ѝ бяха от земен произход и още спазваха земните обичаи. Съдията Абнър Лоу бе единственият източник на правосъдие върху малката планета. Повечето от делата му се отнасяха до очертания на границите на имоти и установяване на собствеността върху нечие прасе или коза, тъй като жителите на Оакс II нямаха склонност към престъпления.

Но един ден там кацна космически кораб, от който слязоха прочутият Тимоти Монт и адвокатът му, които бяха пристигнали на Оакс II, за да търсят убежище и правосъдие. Пристигна и още един кораб с трима полицаи и обществен обвинител.

Общественият обвинител заяви:

— Ваша светлост, този маниак е извършил ужасяващо престъпление. Тимоти Монт, Ваша светлост, е *подпалил сиропиталище!* Освен това, преди да избяга, той се призна за виновен. Притежавам подписано от него самопризнание.

Адвокатът на Монт, бледен мъж с воднисти очи, стана.

— Настоявам да отмените присъдата.

— Не мога да направя подобно нещо — каза съдията Лоу. — Подпалването на сиропиталище е ужасно престъпление.

— Така е — съгласи се адвокатът. — Обикновено. Но моят клиент е извършил това действие на планетата Алтира III. Ваша светлост познава ли обичаите на тази планета?

— Не — каза съдията.

— На Алтира III — започна да обяснява адвокатът — всички сирачета биват обучавани в изкуството на убийството с цел намаляване населението на съседните планети. С подпалването на сиропиталището моят клиент е спасил хиляди, а може би милиони невинни живота. Затова той трябва да бъде признат за герой.

— Вярно ли е това за Алтира III? — попита съдията секретаря на съда.

Секретарят потърси сведения в енциклопедията на планетните обичаи и фолклор и установи, че това наистина е вярно.

— Тогава прекратявам делото — заяви съдията Лоу.

Монт и адвокатът му си заминаха и спокойствието отново обхвана живота на Оакс II, нарушавано от случайни закононарушения, отнасящи се до граници на земи или собственост върху прасе или коза.

Но преди да измине година, Тимоти Монт и адвокатът му се върнаха в съда, а общественият обвинител ги следваше.

Обвинението отново беше в подпалване на сиропиталище.

— Обаче — заяви бледият адвокат, — макар и моят клиент да е виновен, съдът трябва да не забравя, че въпросното сиропиталище се намира на планетата Деегра IV. Както е добре известно, всички сираци на Деегра IV биват осиновявани от гилдията на мъчителите за извършването на някакви отвратителни ритуали, презирани из цялата цивилизована галактика.

След като установи, че това е вярно, съдията Лоу прекрати делото.

След петнадесет месеца Тимоти Монт и адвокатът му бяха отново в съда със същото обвинение.

— Е — заговори съдията Лоу. — Реформаторски дух... Къде бе извършено сега престъплението?

— На Земята — заяви общественият обвинител.

— На *Земята* ли? — сепна се съдията.

— Опасявам се, че е истина — отговори му тъжно адвокатът. — Клиентът ми е виновен.

— Но каква причина би могъл да изтъкне за подобно нещо?

— Временно умопомрачение — заяви бързо адвокатът. — Дванадесет психиатри могат да го докажат и затова настоявам за минималното наказание, което позволява законът при подобни обстоятелства.

Съдията полилавя от гняв.

— Тимоти Монт, защо направи това?

Преди адвокатът му да успее да се намеси и да не му даде да говори, Монт се изправи и отговори:

— Защото аз *обичам* да паля сиропиталища!

През този ден съдията Лоу утвърди един нов закон, който бе признат от цялата галактика и изучаван дори в толкова отдалечени места като Дрома I и Аос X. Законът на Лоу определя, че адвокатът на обвиняемия трябва да излежава едновременно с него съответната на клиента му присъда.

Много смятат това за нечестно. Но пък появата на адвокати на Оакс II намаля значително.

Едмонд Дритч, висок, бледен, мрачен учен, бе даден под съд от Корпорация „Дженерал Продъктс“ с обвинения за пренебрежително отношение, нелоялност и негативизъм. Това бяха сериозни обвинения, поддържани даже и от колегите на Дритч. Съдиите нямаха друг изход, освен да изхвърлят позорно Дритч. Обикновената присъда — затвор — не бе приложена, като признание за 19-те му години отлична работа в полза на „Дженерал Продъктс“. Но никоя друга корпорация никога нямаше да го наеме на работа.

Дритч, по-блед и по-мрачен от когато и да било, обърна гръб на „Дженерал Продъктс“ и безкрайния й поток от автомобили, тостери, хладилници, телевизори и други подобни. Той се оттегли във фермата си в Пенсилвания и започна да експериментира в подземната си лаборатория.

Беше му писнало от „Дженерал Продъктс“ и всичко, което тя означаваше, което на практика наистина означаваше всичко. Искаше да си основе една колония от хора, които мислят като него, изпитват същите чувства, изглеждат като него. Неговата колония ще бъде една утопия, но той ще си живее в нея, без да му пука за останалата част от веселия, робуващ на всякакви дреболии свят.

Имаше само един начин да постигне това. Дритч и съпругата му Ана работеха денонощно за постигането на великата цел.

И накрая постигнаха успех. Той нагласи тежкия уред, който бе конструирал, и завъртя ключа.

От уреда излезе един точен дубликат на Едмонд Дритч.

Дритч бе измислил първия в света дубликатор.

Той произведе петстотин Дритчовци, а след това направи съвещание. Петстотинте заявиха, че за да има колонията успех, са им необходими съпруги.

Дритч 1 смяташе своята Ана за идеалния другар. Останалите петстотин, разбира се, се съгласиха напълно с него. Така че Дритч произведе петстотин точни копия от нея за петстотинте си прототипа и колонията бе основана.

Обратно на общоприетото схващане, в началото колонията се развиваше добре. Всички Дритч се радваха на компанията на останалите, никога не се караха и никога не изпитваха желание да бъдат посещавани от външни хора. Те съставляваха един доволен

малък свят. От Индия изпратиха делегация, която да изучи метода им, а в Дания въведеха закон, който да защитава правата за дублиране.

Но както във всички останали опити за създаване на утопия, семената на разрухата живееха в крехката човешка душа. Първо, Дритч 49 бе хванат в компрометираща поза с госпожа Дритч 5. После Дритч 37 изведнъж се влюби страстно в Ана 142. Това от своя страна доведе до разкриването на тайното любовно гнездо на Дритч 10 и Ана 498, създадено със съдействието на Ана 3.

Дритч 1 напразно говореше, че всички са еднакви и идентични. Греховните двойки му отвърщаха, че той не знае нищо за любовта и не желаеха да се откажат от новите си партньори.

Колонията би могла да оживее и така, но внезапно бе открито, че Дритч 77 поддържа харем от осем жени — Ана 12, 13, 77, 187, 303, 336, 489 и 500. Тези жени заявиха, че той е уникален и отказаха да го напуснат.

Краят вече се виждаше. Той бе ускорен от това, че съпругата на Дритч 1 избяга с един репортер.

Колонията се разпадна, а Дритч 1, 191, 32 и 433 умряха от мъка.

И май така беше по-добре. Оригиналният Дритч със сигурност не би издържал на шока да види своя утопичен дубликатор, използван за производството на безкраен поток от автомобили, тостери, хладилници и други подобни на „Дженерал Продъктс“.

Известният философ професор Болтън напусна Земята, за да изнесе серия лекции в Марсианския университет. Той взе верния си робот камериер Акка, чифт бельо и четири килограма записки. Освен екипажа той бе единствения човек пасажер.

Някъде близо до точката на „незавръщане“ от кораба пристигна спешно съобщение: „ДВИГАТЕЛИТЕ ДЯСНО НА БОРД ИЗБУХНАЛИ. КОРАБЪТ ИЗВЪН КОНТРОЛ.“

Гражданите на Земята и Марс зачакаха изплашени. След това пристигна друго съобщение:

„ЦЕЛИЯТ ЕКИПАЖ ЗАГИНАЛ ОТ ЕКСПЛОЗИЯТА. КОРАБЪТ РАЗБИТ В АСТЕРОИДНИЯ ПОЯС. ПОМОЩ. БОЛТЪН.“

Към областта между Марс и Юпитер, където астероидите са нагъсто, се спуснаха спасителни кораби. Имаха ориентировъчна

посока, получена от засичането на последното съобщение на Болтън, но областта, която трябваше да се претърси, бе огромна и шансът за спасение твърде малък.

Три дни по-късно бе получено това съобщение:

„НЕ МОГА ДА ОСТАНА ЖИВ ОЩЕ ДЪЛГО ВЪРХУ АСТЕРОИДА. ЩЕ ПОСРЕЩНА СМЪРТТА СЪС СПОКОЙНО ДОСТОЙНСТВО. БОЛТЪН.“

Вестниците пишеха за несломимия дух на този човек, за модерния Робинзон Крузо, който се бори за живот в един свят без въздух, без храна и без вода. Чиито провизии свършват и който е готов, точно както бе писал в книгите си и казал в лекциите си, да посрещне смъртта със спокойно достойнство.

Търсенето продължи с нови сили.

Последното съобщение гласеше:

„ВСИЧКИ ЗАПАСИ СВЪРШИХА. УСМИХНАТАТА СМЪРТ МЕ ОЧАКВА. БОЛТЪН.“

Засякъл този последен сигнал, един патрулен кораб откри астероида и кацна до разбития кораб. Откриха овъглените останки на екипажа. Откриха недокоснати запасите от храна, вода и кислород. Но странно защо нямаше и помен от Болтън.

В най-далечния край на кораба те откриха робота на Болтън.

— Професорът е мъртъв — пророни роботът с ръждясалите си устни. — Аз изпрацах последните съобщения от негово име, защото знаех, че няма да дойдете само заради мен.

— Но как загина той?

— С най-голямо съжаление трябва да ви призная, че аз го убих — каза мрачно роботът. — Но мога да ви уверя, че смъртта му не бе мъчителна.

— Но *защо* си го убил? И къде е тялото му?

Роботът се опита да отговори, но ръждясалите му челюсти отказаха да се помръднат. Една капка масло му помогна.

— Смазването — каза Акка — е най-важният проблем за роботите. Господа, помисляли ли сте си някога колко е трудно да бъде стопено човешкото тяло в собствените му мазнини, без наличието на подходящо оборудване?

Спасителите помислиха по този въпрос с нарастващ ужас и историята бе потулена. Но тя бе чута от робота на патрулния кораб,

който след като я обмисли, я разказа на друг робот, после на друг...

Едва сега, след триумфалната революция на роботите, тази възхитителна сага за борбата на робота в космоса може да бъде разказвана на глас.

Хайл, Акка, освободителю!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.